

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Katja CAFUTA

**POZNAVANJE PREDPISOV S PODROBJA
VARSTVA OKOLJA
V CELJSKI REGIJI**

DIPLOMSKO DELO

Visokošolski strokovni študij

Ljubljana, 2009

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Katja CAFUTA

**POZNAVANJE PREDPISOV S PODROČJA VARSTVA OKOLJA
V CELJSKI REGIJI**

DIPLOMSKO DELO

Visoko-olski strokovni študij

**KNOWLEDGE OF REGULATIONS FROM FIELD OF PROTECTION
OF ENVIRONMENT IN CELJE REGION**

GRADUATION THESIS

Higher professional studies

Ljubljana, 2009

Diplomsko delo je zaključek visokošolskega strokovnega študija agronomije in hortikulture, ki je bilo opravljeno na Oddelku za agronomijo, Katedri za agrometeorologijo, urejanje kmetijskega prostora ter ekonomiko in razvoj podeželja. Izvajali smo anketo, v kateri nas je zanimalo kako ljudje poznajo predpise s tematiko varovanja okolja.

Študijska komisija Oddelka za agronomijo je za mentorico diplomskega dela imenovala prof. dr. Marino Pintar, za somentorico pa doc. dr. Majda Čerini Isteni.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik: prof. dr. Katja Vadnal

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Član: prof. dr. Marina Pintar

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Član: doc. dr. Majda Čerini Isteni

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Član: prof. dr. Franc Bati

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Datum zagovora:

Naloga je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisana se strinjam z objavo svojega dela v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddala v elektronski obliki, identična tiskani verziji.

KLJU NA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

- UD Vs
- DK UDK 502.17:328.34:303.62 (497.4 Celje) (043.2)
- KG Varstvo okolja/poznavanje ljudi/anketa/Celjska regija
- KK AGRIS T01/D50
- AV CAFUTA, Katja
- SA PINTAR Marina (mentor)/ ERNI ISTENI Majda (somentor)
- KZ SI - 1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
- ZA Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
- LI 2009
- IN POZNAVANJE PREDPISOV S PODROČJA VARSTVA OKOLJA V CELJSKI REGIJI
- TD Diplomsko delo (visokošolski strokovni študij)
- OP VIII, 31, [7] str., 26 pregl., 1 pril., 18 vir.
- IJ sl
- JI sl/en
- AL Varovanje okolja je vedno pomembnejši del našega življenja. Ohranjanje narave v našem vsakdanjem življenju ima vedno večjo veljavo, predvsem zaradi tega, ker onesnaževanje omejuje naravne vire, povečuje se ter naseljuje tudi na najbolj občutljivih območjih in zaradi tega moramo zgraditi tako krhek sistem. Namen naloge je ugotoviti, kako v celjski regiji poznajo zakone s področja varstva okolja. Kako anketiranci iz mestnega, podeželskega in kmekega okolja poznajo zakone o omejevanju vnosa živinskih gnojil v tla pri kmetijski proizvodnji, Zakon o vodah in Naturo 2000. Pri ugotavljanju poznavanja zakonov smo uporabili metodo ankete z osebnim spraševanjem. Rezultati ankete kažejo, da več kot 90 % anketiranih meni, da je voda javno dobro, 30 % anketiranih podeželskega in kmekega okolja in 20 % iz mestnega okolja, koliko je dovoljena koncentracija nitrata v podtalnici, ki ni škodljiva zdravju ljudi. V poznavanju predpisov s področja varstva okolja med anketiranimi iz podeželskega, kmekega in mestnega okolja ni bistvenih razlik.

KEYWORDS DOCUMENTATION

DN Vs
DC UDC 502.17:328.34:303.62 (497.4 Celje) (043.2)
CX environment/ protection /ecology/ regulations/ knowledge/ Celje/ questionars
CC AGRIS T01/D50
AU CAFUTA, Katja
AA PINTAR Marina (supervisor)/ ERNI ISTENI Majda (co-supervisor)
PP SI - 1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
PB University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Agronomy
PY 2009
TI KNOWLEDGE OF REGULATIONS CONCERNING THE PROTECTION OF ENVIRONMENT IN CELJE REGION
DT Graduation thesis (higher professional studies)
NO VIII, 31, [7] p., 26 tab., 1 ann., 18 ref.
LA sl
AL sl/en
AB Protecting the environment is an increasingly important part of our lives. Conservation of nature in our daily life has an increasing effect primarily because it limits the pollution of natural resources, mankind is growing, and also inhabits the most sensitive areas and for this we need to protect the already fragile system. The purpose of the thesis is to determine how the population in the Celje region is informed about the laws regarding the protection of the environment, how respondents from urban, and rural environment are aware of the laws on the restriction of livestock manure to land in agricultural production, the Law on Water and Natura 2000. In determining the knowledge of the laws the survey was used. Results show that more than 90 % of respondents believe that water is a public good, 30 % of respondents in the rural farming environment and 20 % of the city respondents know what allowable concentration of nitrate in the groundwater is not harmful for human health. The knowledge of the rules of environmental, protection among respondents from the rural, rural and urban environment is not significantly different.

KAZALO VSEBINE

	Ključna dokumentacijska vsebina.....	III
	Keywords documetation.....	IV
	Kazalo vsebine.....	V
	Kazalo preglednic.....	VII
	Okrajšave in simboli.....	IX
1	UVOD.....	1
1.1	POVOD ZA RAZISKAVO.....	1
1.2	NAMEN RAZISKAVE.....	1
1.3	DELOVNA HIPOTEZA.....	1
2	PREGLED OBJAV.....	2
2.1	ZAKONODAJA.....	2
2.1.1	Zakon o vodah.....	2
2.1.2	Vsebina Zakona o vodah.....	2
2.1.3	Področja upravljanja Zakona o vodah.....	2
2.1.4	Nosilci Zakona o voda.....	3
2.1.5	Voda kot javno dobro.....	3
2.1.6	Koncesija in vodno dovoljenje.....	3
2.2	NITRATNA DIREKTIVA.....	3
2.2.1	Zahteve Nitratne direktive.....	4
2.2.2	Nitratna direktiva v Sloveniji.....	4
2.2.3	Omejitve, ki jih postavlja Nitratna direktiva.....	4
2.2.4	Mejna vrednost nitrata v podtalnici.....	4
2.2.5	Ob utljljiva in ranljiva območja.....	5
2.3	NATURA 2000.....	5
2.3.1	Direktivi, na kateri se nanaša Natura 2000.....	5
2.4	OBMOČJA NATURE 2000 V SLOVENIJI.....	6
2.5	DEJAVNOSTI V OBMOČJU NATURE.....	6
3	METODE DELA.....	7
3.1	DOLOŽITEV VZORCA IN ZBIRANJE PODATKOV.....	7
3.2	ANKETNI VPRAŠALNIK.....	7
3.3	OBDELAVA PODATKOV.....	7

4	REZULTATI	8
4.1	OSNOVNI PODATKI O ANKETIRANIH	8
4.1.1	Struktura anketiranih po spolu, starosti, izobrazbi, načinu bivanja in številu članov gospodinjstva	8
4.1.2	Struktura anketirancev po kraju bivanja	8
4.2	POZNAVANJE ZAKONA O VODAH	11
4.3	PODROČJA OBRAVNANJA ZAKONA O VODAH	12
4.4	NOSILCI ZAKONA O VODAH	13
4.5	PODROČJA UREJANJA ZAKONA O VODAH	14
4.6	POZNAVANJE NITRATNE DIREKTIVE	16
4.7	OMEJITVE, KI JIH POSTAVLJA NITRATNA DIREKTIVA	18
4.8	OBMOČJA, KJER GNOJENJE NI DOVOLJENO	18
4.9	NATURA 2000	21
4.9.1	Direktivi, na kateri se nanaša Natura 2000	22
4.10	KONFLIKTNE DEJAVNOSTI V NATURI 2000	22
4.10.1	Kazni v Naturi 2000	23
5	RAZPRAVA IN SKLEP	24
5.1	RAZPRAVA O REZULTATIH	24
5.2	SKLEP	26
6	POVZETEK	27
7	VIRI	30
	ZAHVALA	
	PRILOGA	

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Struktura anketiranih po spolu, starosti, izobrazbi, načinu bivanja in vrstah gospodinjstva glede na tip okolja	9
Preglednica 2: Sestava anketirancev po kraju bivanja glede na tip okolja	10
Preglednica 3: Splošno mnenje anketirancev, kako poznajo Zakon o vodah glede na tip okolja.....	11
Preglednica 4: Mnenje anketirancev, kaj Zakon o vodah ureja glede na tip okolja	12
Preglednica 5: Poznavanje Zakona o vodah, razvrstitev na pravilne in delno pravilne odgovore glede na tip okolja	12
Preglednica 6: Področja obravnavanja Zakona o vodah glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja	13
Preglednica 7: Mnenje anketirancev, kdo so nosilci Zakona o vodah glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja	13
Preglednica 8: Mnenja anketirancev o vodi kot o javni dobrini glede na tip okolja	14
Preglednica 9: Izraz, ki se uporablja pri opredelitvi za posebno rabo vode glede na tip okolja.....	14
Preglednica 10: Področja urejanja Zakona o vodah glede na tip okolja	15
Preglednica 11: Kje in na kakšen način in dobivajo anketiranci informacije o Zakonu o vodah glede na tip okolja.....	16
Preglednica 12: Splošno mnenje anketirancev, kako dobro poznajo Nitratno direktivo glede na tip okolja	16
Preglednica 13: Mnenja anketirancev, kaj določa Nitratna direktiva glede na tip okolja ...	17
Preglednica 14: Mnenja anketirancev, kdaj smo v Sloveniji sprejeli Nitratno direktivo glede na tip okolja.....	18
Preglednica 15: Mnenja anketirancev, kakšne omejitve postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojnico in gnojevko glede na tip okolja.....	18
Preglednica 16: Mnenja anketirancev, kje so območja, kjer ni dovoljeno gnojenje z gnojevko in gnojnico glede na tip okolja	19
Preglednica 17: Mnenja anketirancev, kakšna je mejna vrednost nitrata v podtalnici po Nitratni direktivi glede na tip okolja.....	19
Preglednica 18: Mnenja anketirancev, kje v Sloveniji so ob občutljiva območja po Nitratni direktivi glede na tip okolja.....	20
Preglednica 19: Kje in na kakšen način in dobivajo anketiranci informacije o Nitratni direktivi glede na tip okolja.....	20
Preglednica 20: Mnenje anketirancev ali poznajo Naturo 2000 glede na tip okolja	21
Preglednica 21: Koliko anketirancev živi na območju Nature 2000 glede na tip okolja.....	21

Preglednica 22: Mnenja anketirancev o tem, koliko odstotkov slovenskega ozemlja sodi v zaščiteno območje Natura 2000 glede na tip okolja	22
Preglednica 23: Mnenja anketirancev, na katere direktive se nanaša Natura 2000 glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja.....	22
Preglednica 24: Mnenja anketirancev, katere so konfliktne dejavnosti v Naturi 2000 glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja	22
Preglednica 25: Mnenja anketirancev, za katere dejavnosti v Naturi 2000 so predvidene kazni glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja.....	23
Preglednica 26: Kje in na kakšen način dobivajo anketiranci informacije o Naturi 2000 glede na tip okolja.....	23

OKRAJŠAVNE IN SIMBOLI

ZV -1 - Zakon o vodah

ND ó Nitratna direktiva

N 2000 ó Natura 2000

EU ó Evropska unija

RS ó Republika Slovenija

SAC ó Special area of conservation ó posebna zaščitena območja za habitate

SPA- Special protected area for birds ó posebna zaščitena območja za ptice

1 UVOD

1.1 POVOD ZA RAZISKAVO

Varovanje okolja je vedno bolj pomembnejši segment v našem življenju. Države sprejemajo različne zakone in podzakonske akte s tematiko varovanja okolja. Ti zakoni nas v življenju bolj ali manj zadevajo in omejujejo.

Okolje, v katerem živimo, je vedno bolj onesnaženo. Naravne dobrine, kot so čist zrak, pitna voda, zdravo okolje, so iz dneva v dan bolj nedosegljive. Zato se moramo vsi potruditi, da ostane narava ohranjena tudi za prihodnje rodove. Naravne dobrine so zaradi človekovega vpliva in izkoriščanja teh predmet količinskih in kakovostnih sprememb.

Raziskavo smo izvajali v celjski regiji. Pri spremljanju kakovosti vodnih virov in ekosistema v celjski regiji, predvsem v Spodnji Savinjski dolini, je bilo ugotovljeno, da je onesnaženost z nitrati in pesticidi v večini vzorcev presega največjo dovoljeno vsebnost (Izvajanje Nacionalnega programa, 2004).

1.2 NAMEN RAZISKAVE

V splošnem vedno velja prepričanje, da je okolje v Sloveniji dobro ohranjeno ne glede na to, da smo v času klimatskih sprememb in onesnaževanja. To prepričanje obstaja tudi v kmetijstvu, ki je vedno v veliki meri konvencionalno oziroma tradicionalno. Namen raziskave je bil ugotoviti, kako ljudje v celjski regiji poznajo Zakon o vodah, Nitratno direktivo in Naturo 2000.

1.3 DELOVNA HIPOTEZA

Predvidevamo, da vsi anketirani ne poznajo Zakona o vodah, Nitratne direktive in Nature 2000. Prihajemo, da se bo poznavanje omenjenih predpisov med kmetikom, podeželskim in mestnim prebivalstvom razlikovalo.

2 PREGLED OBJAV

2.1 ZAKONODAJA

Naravne značilnosti Slovenije so bile v preteklosti dobro ohranjene, toda v zadnjih petdesetih letih se biotska raznovrstnost zmanjšuje. Zaradi razvoja industrije, prometne infrastrukture, urbanizacije in kmetijstva, ki vplivajo na onesnaževanje površinskih in podzemnih voda, tal in zraka, kakor tudi neposredno na uničevanje posameznih naravnih območij.

2.1.1 Zakon o vodah

V devetdesetih letih, ko se je Slovenija začela pogajati za članstvo v Evropski uniji (v nadaljevanju EU), so spremenili staro jugoslovansko zakonodajo in jo prilagodili zakonodaji EU, ki bolj resno in temeljito obravnava urejanje voda. V juliju 2002 je Državni zbor sprejel Zakon o vodah (v nadaljevanju ZV št. 1), ki odloča o uporabi in vzdrževanju morja, celinskih in podzemnih voda kakor tudi obale. Posamezni členi zakona določajo denarne kazni v primeru kršenja zakona. Odloča tudi o rabi in urejanju vodnih objektov in naprav, ki so povezani z vodami (Zakon o vodah, 2002). Vendar se bomo dotaknili samo tistih področij, katera smo obravnavali v anketnem vprašalniku.

2.1.2 Vsebina Zakona o vodah

Vsebina zakona natančno opisuje rabo in koriščenje voda, državi nalaga vzdrževanje, zaščito in varstvo ter dovoljuje pravico uporabe, ki jo imamo kot posamezniki do naših voda. V primeru kršenja, prepovedi in omejitev, zakon nalaga denarne kazni in kazenske ovadbe.

Celinske ali površinske vode se nahajajo na površini zemlje. Te so stojne in tekoče vode. Podzemne ali podtalne vode se nahajajo nad neprepustnimi plastmi pod zemeljskim površjem. Vodno zemljišče je območje, ki je prekrto s stojno ali tekočo vodo. Priobalno zemljišče je obala celinskih voda in morja. Zunanja meja priobalnega zemljišča je na vodah 1. reda 15 m, na vodah 2. reda pa 5 m (Zakon o vodah, 2002).

2.1.3 Področja upravljanja Zakona o vodah

Področja, ki jih ta zakon ureja so celinske in podzemne vode, priobalna in obalna zemljišča ter vodni objekti. Na območju celinskih in podzemnih voda je prepovedano gnojenje z fluvialnimi gnojili in uporabi fitofarmacevtskih sredstev v razdalji 15 m od meje priobalnega zemljišča ob vodah 1. reda ter 5 m ob vodah 2. reda. Prepovedano je odvajanje industrijskih voda ali odplak v vode (Zakon o vodah, 2002).

Na priobalnih in na obalnih zemljiščih je prepovedano pranje vozil in strojev, prav tako velja prepoved za izlivanje, odmetavanje ali odlaganje nevarnih snovi. Dolžnost vsakega posameznika je skrb za okolje (Zakon o vodah, 2002).

2.1.4 Nosilci Zakona o voda

Nosilci zakona so tisti, ki morajo za opravljanje gospodarske dejavnosti upoštevati in izpolnjevati zakonske obveznosti s področja Zakona o vodah. Glavni nosilci so industrija, kmetijstvo in turizem.

Glavne dejavnosti, ki izkoriščajo vode, so vodovodni sistemi, preko katerih nas oskrbujejo s pitno vodo. Do leta 2015 bo 55 % gospodinjstev v Sloveniji priključeno na kanalizacijsko omrežje, ki odvaja in čisti komunalne in meteorne vode. V teh primerih so nosilci zakona občin in komunalna podjetja. Nosilci zakona so tudi v turizmu, posebno takrat, ko je gospodarski objekt na poplavnem ali na vodovarstvenem območju. Na eloma gradnja na takšnih območjih ni dovoljena. Pri gradnji objekta mora biti upoštevana razdalja 15 m od brega reke 1. reda ali razdalja 5 m od brega vodotoka 2. reda in izpolnjeni morajo biti tehnični predpisi za odvajanje komunalnih voda. V industriji je potrebno pridobiti dovoljenje po predpisih s področja varstva okolja (Zakon o vodah, 2002).

2.1.5 Voda kot javno dobro

Zakon o vodah uvršča celinske vode, vodna zemljišča, morje in obalo morja v naravno javno dobro. To so dobrine, ki so namenjene, da jih lahko uporabljamo vsi in do katerih imamo enak dostop. Pomembno je to, da s svojim ravnanjem ne omejujemo pravice dostopa drugim, ter da s svojim posegom ne onesnaflujemo vode ali spreminjamo vodni režim in naravno ravnovesje (Zakon o vodah, 2002).

2.1.6 Koncesija in vodno dovoljenje

Dovoljenja za posebno rabo vode imenujemo koncesija ali vodno dovoljenje. Razlika med tema dvema je v tem, da se vodno dovoljenje izda za lastno porabo. Koncesijo je potrebno pridobiti za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarni, ko je priključena na javno električno omrežje, ki oddaja električno energijo v omrežje. Koncesija se pridobi tudi v kmetijstvu za ribogojnice, za prodajo ribolovnih dovolilnic. Koncesijo podeli Ministrstvo za okolje in prostor za največ 50 let z možnostjo podaljšanja (Zakon o vodah, 2002).

2.2 NITRATNA DIREKTIVA

Slovenija je sprejela Nitratno direktivo (v nadaljevanju ND) zaradi naraščajoče in nenadzorovane uporabe flivinskih gnojil z namenom, da zmanjša območja s pitno vodo. Slovenija po svoji geografski legi in naravnih značilnostih spada v ranljivo območje. Podzemne vode so največkrat pod kmetijsko obdelovalnimi zemljišči in kjer se pogosto pojavljajo veliki koncentracije nitratov. Zato je zelo pomembno zmanjšati vir pitne vode, predno se stanje naših voda nepopravljivo poslabša, zaradi onesnafljenja iz kmetijstva (Operativni programi, 2004).

2.2.1 Zahteve Nitratne direktive

Zaradi razpršene uporabe flivinskih gnojil na obdelovalnih zemljiših je komisija EU sprejela Nitratno direktivo leta 1991 z namenom, da zmanjša vir pitne vode, ki se največkrat nahaja pod rodovitnimi, večinoma intenzivnimi obdelovalnimi površinami (Council directive , 1991).

2.2.2 Nitratna direktiva v Sloveniji

Z vstopom Slovenije v EU so se morali tudi zakoni približati evropskim standardom. Tako je bila na področju varstva okolja 15. aprila 2004 sprejeta ND. Z namenom, da se zmanjša območja bogata s pitno vodo pred tokovnim onesnaženjem z flivinskimi gnojili (Sušič, 2004).

2.2.3 Omejitve, ki jih postavlja Nitratna direktiva

Omejitve, ki jih postavlja ND pri gnojenju z gnojivko in gnojnico, so reliefne, vremenske, prostorske in časovne omejitve. Ti ukrepi varujejo vodni vir pred onesnaženjem iz kmetijske proizvodnje. Z flivinskimi gnojili je prepovedano gnojenje od 15. novembra pa do 15. februarja, torej pozimi, ko so tla brez posevkov, zato gnojnica ali gnojivka ne ostane na površini, ampak hitreje odteče skozi talni profil v podtalnico, saj ni rastlin, ki bi s svojimi koreninami porabljale ali zadržale del hranil. Gnojenje je prepovedano na poplavnih območjih; na tleh z več kot 10 cm debelo snežno odejo in na zmrznjenih tleh. Prostorska omejitev je omejen vnos hranil na vodovarstvenih območjih in na stavbnih zemljiših. Prav tako je prepovedano gnojenje na vodnih in priobalnih zemljiših v razdalji 15 m od meje brega rek 1. reda in 5 m od brega rek 2. reda. Kapaciteta skladiščenja prostora za flivinska gnojila mora zadostovati za več kot šest mesecev na celinskem delu drflave in štiri mesece na obalnem območju (Operativni programi , 2004).

2.2.4 Mejna vrednost nitrata v podtalnici

50 mg NO₃/l je dopustna mejna vrednost nitratov v podtalnici, ki je namenjena za pitno vodo. Če presega mejno vrednost, podtalnica ni več pitna in je škodljiva za zdravje ljudi (Pravilnik o pitni vodi , 2004).

Največje vsebnosti nitratov so bile ugotovljene v podtalnici v Prekmurju, Dravskem in Ptujskem polju in tudi v spodnji Savinjski dolini (Poročilo o kakovosti , 2002).

Mejna vrednost letnega vnosa dušika je 170 kg/ha, vrednosti veljajo za vsa flivinska gnojila in za celotno območje drflave ter za vsa kmetijska gospodarstva, ki izvajajo gnojenje (Uredba o vnosu , 1996).

2.2.5 Ob utljiva in ranljiva območja

Za ob utljiva in ranljiva območja je velja celotna Slovenija. Ranljiva območja je vodno območje, kjer se nahaja podtalnica, ki je pomemben vir pitne vode, ker se večinoma pitne vode nahaja pod najbolj intenzivnimi kmetijskimi obdelovalnimi zemlji. Celotno območje RS je razdeljeno na vodna območja, to so območja vseh rek 1. reda, to je 15 metrski pas od brega vodotoka, in obalno morje s pritoki (Zakon o vodah, 2004).

Glavni ukrepi, ki – itijo vodna območja, so: kmetije morajo imeti izdelan letni gnojilni načrt; strokovno in utemeljeno gnojenje s mineralnimi ter flivinskimi gnojili; upoštevanje je potrebno varnostno razdaljo, če se gnoji v vodnem območju; upoštevanje je potrebno letni pas, ko gnojenje ni dovoljeno, potrebno je pravilno skladičenje flivinskih gnojil, da gnojila ne iztekajo v tla (Sušič 2004).

2.3 NATURA 2000

Države članice EU so kot enega ključnih ciljev za zaustavitev upada biotske raznovrstnosti opredelile ekološko omrežje. Ta posebej varovana območja imenujemo Natura 2000. Njen namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti, in sicer tako, da varuje naravne habitate ogroženih rastlinskih in flivalskih vrst, pomembnih za EU. Članice EU so se obvezale, da bodo do leta 2010 zmanjšale upad rastlinskih in flivalskih vrst (Skoberne 2002).

2.3.1 Direktivi, na kateri se nanaša Natura 2000

Ptičja in Habitatna direktiva tvorita ekološko omrežje Natura 2000, ki velja za varovano in zaščiteno območje narave.

Ptičja direktiva o Special Protected Areas (SPA), Direktiva Sveta z dne 12. aprila 1979, je evropska direktiva o ohranjanju vseh prosto letajočih ptic. Ta direktiva je pomembna predvsem zato, ker upada število ptic, ki so naravno prisotne na evropskem ozemlju; ta upad resno ogroža ohranjanje naravnega okolja in je s tem tudi ogroženo biološko ravnovesje. Naravno prisotne ptice na ozemlju držav članic so večinoma selitvene vrste, zato je učinkovito varstvo ptic iz mejna okoljska tveganja, ki vključuje skupno odgovornost. V direktivi so predvideni ukrepi, ki lahko vplivajo na število ptic, in sicer na neugodne lovekove vplive ter zlasti uniženja in onesnaženja habitatov ptic. Cilj direktive je dolgoročno ohranjanje in vzdrževanje zadostne raznovrstnosti površine habitatov, ki so nujni za ohranitev vseh vrst ptic (Direktiva sveta 1979).

Habitatna direktiva o Special areas of Conservation (SAC), Direktiva sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto letajočih flivalskih in rastlinskih vrst. Habitatna direktiva je bila sprejeta zaradi slabšanja naravnih habitatov in s tem ogroženosti vse večje števila prostoletnih flivalskih in rastlinskih vrst ali pa jih je potrebno zaščititi. Glede na habitate in vrste je potrebno opredeliti prednostne vrste, da se omogoči njihovo ukrepanje za njihovo ohranjanje. Naravni habitati so povsem naravna kopenska ali vodna območja s posebnimi geografskimi abiotičnimi in biotskimi

zna ilnostmi. Prav tako so v habitatni direktivi predvideni ukrepi, ki ohranjajo ter vzdržujejo habitate; spodbujajo vzgojo in izobraževanje ter splošno osvežanje, da je treba varovati prostožive in živalske in rastlinske vrste ter ohranjati njihov življenjski prostor. Sprejeta in potrjena območja SPA in SAC, ki se velikokrat prekrivajo, tvorijo območja Nature 2000 (Direktiva sveta, 1992).

2.4 OBMOČJA NATURE 2000 V SLOVENIJI

Slovenija ima v primerjavi z ostalimi državami EU – razmeroma dobro ohranjeno naravo. Zaradi geografske lege med Alpami in Jadranskim morjem, dinarskim svetom in Panonsko nižino je naše rastlinstvo in živalstvo izredno pestro in bogato. Med naša zaščitena območja sodijo Kamniško-Savinjske Alpe, vzhodne Karavanke, Pohorje, Goriška in Notranjska. Območja Nature 2000, ki veljajo za varovana in zaščitena območja, predstavljajo 36 % celotnega ozemlja RS (Eler in Bati, 2004).

V letu 2008 se je površina zavarovanega območja povečala na 39,8 %, večinoma zavarovanih območij pokriva gozd. S tem je Slovenija država v EU z največjim deležem ozemlja v območjih Nature 2000 (Register, 2008).

2.5 DEJAVNOSTI V OBMOČJU NATURE

Natura 2000 prinaša ukrepe za ohranitev živalskih in rastlinskih vrst, vendar zato dejavnosti v Naturi 2000 niso prepovedane, kar velja tako za gospodarjenje z gozdovi in kmetijskimi zemljišči, lov ali gornštvo. Veliko predelov, ki spadajo v območja Nature 2000, so rezultat kmetijske in gozdarske rabe. Na naših območjih Nature 2000 se naj ohrani pokrajina v dobrem stanju in hkrati omogoča, da življenje na teh območjih ni oteženo. Takšne dejavnosti so kmetijstvo, gozdarstvo in vključitev narave v turistično ponudbo.

Nekaj primernih ukrepov gospodarjenja na naših območjih je košnja travnikov po 15. juliju, zato ker je fleve in rastlin odvrгла semena in večinoma živali vzredila svoj zarod; vzreja avtohtonih pasem živali, ki so dobro prilagojene na naše podnebne in prehranjevalne razmere; ohranjanje vlažnih travnikov, saj so bivalne mnogih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst; ohranjanje starih sort rastlin, ki so dobro prilagojene na naše podnebne razmere; ukvarjanje s ekološkim kmetijstvom; ukvarjanje s turizmom. Obstoj mnogih habitatov je mogoče s sonaravno rabo prostora (Eler in Bati, 2004).

Med aktivnostmi, ki v območju Natura 2000 niso dovoljene oziroma so prepovedane, je tudi vožnja z motornimi vozili, saj se z vožnjo moti in plašijo živali. Posebej problematično je lahko v času parjenja in gnezdenja ter pozimi, saj hrup motorja živali poflene v beg, če je visok sneg se živali hitro utrudijo in izrpajo.

Z Uredbo o prepovedi vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju je vožnja, parkiranje ali organizacija voženj z motornimi vozili prekršek in se kaznuje z globo 42 €, kazen lahko izda policist ali gozdni inšpektor (Uredba o prepovedih, 2004).

3 METODE DELA

3.1 DOLOČITEV VZORCA IN ZBIRANJE PODATKOV

V raziskavi nas je zanimalo, kako ljudje v celjski regiji poznajo predpise s področja varstva okolja. Odločili smo se za anketo, ker smo na takšen način najlažje in enostavno pridobili dovolj podatkov. V vzorec smo vključili tri kmetijske in eno mestno gospodinjstvo v Celjski regiji. Iz posameznega gospodinjstva je bil izbran po en član. V vzorec je bilo zajetih 90 oseb, od tega 30 iz kmetijskega okolja, 30 iz podeželskega okolja in 30 iz mestnega okolja. Anketiranje je potekalo po metodi osebnega spremljanja, med delavniki in vikendi, v jesenskem obdobju od septembra do oktobra 2007. Za raziskavo smo uporabili vnaprej pripravljen vprašalnik o poznavanju predpisov s področja varstva okolja. Anketirani so povedali, da so jim bila doslej vprašanja na to temo zastavljena redko oziroma nikoli.

3.2 ANKETNI VPRAŠALNIK

Anketni vprašalnik je vseboval 31 vprašanj (Priloga A). Pri sestavljanju smo se trudili, da bi bila vprašanja kratka, jedrnata in razumljiva. Vprašanja so zaprtega tipa. Prva vprašanja se nanašajo na socialdemografske značilnosti, ostala pa na poznavanje predpisov s področja varstva okolja.

3.3 OBDELAVA PODATKOV

Z anketo zbrane podatke smo obdelali z metodami opisne statistike. Uporabili smo računalniški program Excel in statistični program za družbene vede (SPSS ó Statistical Package for Social Sciences). Rezultate smo prikazali v preglednicah.

4 REZULTATI

4.1 OSNOVNI PODATKI O ANKETIRANIH

4.1.1 Struktura anketiranih po spolu, starosti, izobrazbi, načinu bivanja in številu članov gospodinjstva

Iz preglednice 1 je razvidno, da je v mestnem okolju 16 (53,3 %) anketirancev moškega in 14 (46,7 %) ženskega spola. Od tega so 13 (36,7 %) stari 20 - 29 let, 11 (36,7 %) je starih 30 - 39 let, deset (33,3 %) je starih 40 - 49 let in pet (16,7 %) je starih 50 let in več. Večina anketiranih (63,3 %) ima konstantno srednje-olno, največ 15 (50,0 %), jih živi v bloku ali stolpnici. V povprečju imajo članov po 3,03 članov gospodinjstva.

V podevski okolju je 19 (63,3 %) anketirancev moškega in 11 (36,7 %) ženskega spola. Od tega je 13 (43,3 %) anketirancev starih 30 - 39 let. Največ 18 (60,0 %) jih ima srednje-olno izobrazbo. V enostanovanjski hiši jih živi 23 (76,7 %). V povprečju imajo 2,97 članov gospodinjstva. Največ 15 (50,0 %), jih živi v naselju s 501 - 5000 prebivalcev.

V kmečkem okolju je 18 (60,0 %) anketirancev moškega in 12 (40,0 %) anketirancev ženskega spola. Od tega jih je 12 (40,0 %) starih 40 - 49 let. Največ 13 (43,3 %) ima srednje-olno izobrazbo. V večini (73,3 %) bivajo na samem, v enostanovanjski hiši 28 (93,3 %). V povprečju imajo po 3,97 članov gospodinjstva.

4.1.2 Struktura anketirancev po kraju bivanja

Iz preglednice 2 je razvidno, da je v anketi sodelovalo 30 (33,3 %) anketirancev iz mestnega, 30 (33,3 %) s podevskega in 30 (33,3 %) iz kmečkega okolja. Glede na mestno okolje je bilo anketiranih 30 oseb, od tega jih je bilo 14 (15,6 %) iz Velenja, 14 (15,6 %) iz Celja in dva (2,2 %) iz Mitanja.

S podevskega okolja je bilo prav tako zajetih 30 (33,3 %) anketirancev. Od tega jih je bilo največ sedem (23,3 %) iz Mozirja, trije iz Gradišnice (13,3 %), trije iz Radmirja (10,0 %), po dva (6,7 %) iz Braslova, dva (6,7 %) iz Rečice ob Savinji, dva (6,7 %) iz Luče, na Ljubnem, po eden (3,3 %) iz Ljubije, Letuše, Konjskega Vrha, Dobreline, Čempetra in Prebolda.

Iz kmečkega okolja je bilo zajetih prav tako 30 (33,3 %) anketirancev. Od tega jih je bilo največ trije (13,3 %) iz Lepe Njive, trije (10,0 %) iz Krnice, trije iz Dobrovelj in Homca, dva (6,7 %) iz Radegunde, Lok pri Mozirju, Mozirja in iz Podloga ter eden (3,3 %) iz Dramelj, Mihela nad Mozirjem, Varpolj, Gradišnica, Fiekovca, Kolovrata, Podveše in Strmca.

Preglednica 1: Struktura anketiranih po spolu, starosti, izobrazbi, načinu bivanja in velikosti gospodinjstva glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Demografski parametri		Mestno okolje		Podefelsko okolje		Kmečko okolje		Skupaj	
		Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
SPOL	moški	16	53,3	19	63,3	18	60	53	58,9
	ženska	14	46,7	11	36,7	12	40	37	41,1
STAROST	do 29 let	4	13,3	9	30	8	26,7	21	23,3
	od 30 do 39 let	11	36,7	13	43,3	4	13,3	28	31,1
	od 40 do 49 let	10	33,3	2	6,7	12	40	24	26,7
	50 let in več	5	16,7	6	20	6	20	17	18,9
IZOBRAZBA	največja O TM	0	0	1	3,3	7	23,3	8	8,9
	poklicna -ola	5	16,7	4	13,3	6	20	15	16,7
	srednja -ola	19	63,3	18	60	13		50	55,6
	najmanj V TM	6	20	7	23,3	4	13,31	17	18,9
BIVANJE	enost. hiša	10	33,3	23	76,7	28	93,3	61	67,8
	dvojna ek	5	16,7	4	13,3	2	6,7	11	12,2
	blok	15	50	3	10	0	0	18	20
ŠTEVILO VELIKOV GOSPODINJ- STVA	1	3	10	4	13,3	0	0	7	7,8
	2	9	30	8	26,7	5	16,7	22	24,5
	3	5	16,7	10	33,3	7	23,3	22	24,4
	4	10	33,3	5	16,7	9	30	24	26,7
	5	3	10	0	0	5	16,7	8	8,9
	6	0	0	2	6,7	3	1	5	5,6
	7	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
	9	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
SKUPAJ		30	100	30	100	30	100	90	100

Preglednica 2: Sestava anketirancev po kraju bivanja glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Kraj bivanja	Mestno okolje		Podeffelsko okolje		Kmečko okolje		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Celje	14	46,6	0	0	0	0	14	15,6
Velenje	14	46,6	0	0	0	0	14	15,6
Trzin	2	6,7	0	0	0	0	2	2,3
Grac	0	0	4	13,3	1	3,3	5	6,7
Letuša	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Mozirje	0	0	7	23,3	2	6,7	9	10,0
Konjski vrh	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Dobletina	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Trzin	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Varnopolje	0	0	2	6,7	1	3,3	3	10,0
Rečica ob Savinji	0	0	2	6,7	0	0	2	2,3
Luce	0	0	2	6,7	0	0	2	2,3
Ljubno	0	0	2	6,7	0	0	2	2,3
Prebold	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Radmirje	0	0	3	10	0	0	3	3,3
Ljubija	0	0	1	3,3	0	0	1	1,1
Braslovec	0	0	2	6,7	0	0	2	2,3
Dramlje	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Trzin	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Radegunda	0	0	0	0	2	6,7	2	2,3
Loke pri Mozirju	0	0	0	0	2	6,7	2	2,3
fiekovec	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Krnica	0	0	0	0	3	10	3	3,3
Kolovrat	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Podlog	0	0	0	0	2	6,7	2	2,3
Homec	0	0	0	0	3	10	3	3,3
Gruševlje	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Lepa Njiva	0	0	0	0	4	13,3	4	4,4
Dobrovlje	0	0	0	0	3	10	3	3,3
Podvefla	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Strmec	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.2 POZNAVANJE ZAKONA O VODAH

Najve anketirancev - 15 (50,0 %) iz mestnega okolja meni, da poznajo Zakon o vodah srednje dobro, prav tako 14 (46,7 %) iz kmekega okolja, medtem ko 12 (40,0 %) anketirancev podefeldanov meni, da ga poznajo slabo. Deset (33,3 %) anketirancev s podefeldja, šest (20,0 %) iz mestnega okolja in trije (13,3 %) iz kmekega okolja ne poznajo Zakona o vodah. Dobro oziroma zelo dobro ga poznajo trije (13,3 %) iz kmekega, dva (6,7 %) s podefeldja in eden (3,3 %) iz mestnega okolja (Preglednica 3).

Preglednica 3: Splošno mnenje anketirancev, kako poznajo Zakon o vodah glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podefeldani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%
Zelo dobro	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
Dobro	2	6,7	4	13,3	1	3,3	7	7,8
Srednje dobro	6	20,0	14	46,7	15	50	35	38,9
Slabo	12	40,0	8	26,7	7	23,3	27	30,0
Sploh ne	10	33,3	4	13,3	6	20,0	20	22,2
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Preglednica 4 kaže, da 13 (43,3 %) anketirancev iz podefeldskega okolja meni, da Zakon o vodah upravljanja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami, 11 (36,7 %) jih meni, da Zakon odloča o rabi pitne vode, dva (6,7 %) menita, da Zakon ureja klimatske razmere in odloča o pitni vodi ter upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami, eden (3,3 %) anketiraneec, da preprečuje zaraščanje obvodnih površin in da ureja klimatske razmere.

Anketiranci iz kmekega okolja v večini (15 oz. 50,0 %) menijo, da Zakon o vodah odloča o rabi pitne vode. Deset anketirancev meni, da upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami, dva (6,7 %) menita, da preprečuje zaraščanje obvodnih površin, prav tako dva (6,7 %) menita, da Zakon odloča o rabi pitne vode in upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami, eden (3,3 %) pa meni, da ureja klimatske razmere.

13 (43,3 %) anketirancev iz mestnega okolja meni, da Zakon o vodah odloča o rabi pitne vode, šest (20,0 %), da upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami. Trije (10,0 %), da preprečuje zaraščanje obvodnih površin, trije (10,0 %), da ureja klimatske razmere, trije (10,0 %), da odloča o rabi pitne vode in da upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami, dva (6,7 %), da preprečuje zaraščanje obvodnih površin in odloča o rabi pitne vode.

Preglednica 4: Mnenje anketirancev, kaj Zakon o vodah ureja glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podobnelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-teviló	%	-teviló	%	-teviló	%	-teviló	%
Klimatske razmere	2	6,7	1	3,3	3	10,0	6	6,7
Preprečevanje zaraščanja obvodnih površin	1	3,3	2	6,7	3	10,0	6	6,7
Odločanje o rabi pitne vode	11	36,7	15	50,0	13	43,3	39	43,3
Upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami	13	43,3	10	33,3	6	20,0	29	32,2
Mofni vsi odgovori	1	3,3	0	0	0	0	1	1,1
Odločanje o rabi pitne vode in upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami	2	6,7	2	6,7	3	10,0	7	7,8
Preprečevanje zaraščanja obvodnih površin in odločanje o rabi pitne vode	0	0	0	0	2	6,7	2	2,2
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 5 je razvidno, kako so anketiranci odgovarjali na poznavanje Zakona o vodah. Vprašanje se je nanašalo na področje urejanja Zakona o vodah. Pet (16,7 %) anketirancev iz podobnega okolja je odgovorilo pravilno, delno pravilno pa 25 (50,0 %). Pri anketirancih iz kmekega okolja so 13,3 % odgovorili pravilno, delno pravilno 26 (86,7%) anketirancev. Pri anketirancih iz mestnega okolja jih je odgovorilo 20,0 % pravilno, delno pravilno 24 (80,0 %).

Preglednica 5: Poznavanje Zakona o vodah, razvrstitev na pravilne in delno pravilne odgovore glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podobnelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-teviló	%	-teviló	%	-teviló	%	-teviló	%
Pravilno	5	16,7	4	13,3	6	20,0	15	16,7
Delno pravilno	25	86,3	26	86,7	24	80	75	83,3
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.3 PODROČJA OBRAVNANJA ZAKONA O VODAH

Iz preglednice 6 je razvidno, kako so anketiranci odgovarjali na vprašanje 'Katera so področja, ki jih obravnava Zakon o vodah?' Področja, ki jih obravnava Zakon o vodah so industrija, kmetijstvo in turizem. Podobnelani so v večini (26 oz. 86,7 %) odgovorili delno pravilno, trije (10,0 %) pravilno in eden (3,3 %) nepravilno. Anketiranci iz kmekega okolja so prav tako v večini (22 oz. 73,3 %) odgovorili delno pravilno, sedem (23,3 %) pravilno in eden (3,3 %) nepravilno. Anketiranci iz mestnega okolja so odgovorili: 26 (86,7 %) delno pravilno, trije (10,0 %) pravilno in eden (3,3 %) nepravilno.

Preglednica 6: Področja obravnavanja Zakona o vodah glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podobnelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%
Pravilno	3	10,0	7	23,3	3	10,0	13	14,4
Delno pravilno	26	86,7	22	73,3	26	86,7	74	82,2
Nepravilno	1	3,3	1	3,3	1	3,3	3	3,3
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.4 NOSILCI ZAKONA O VODAH

Iz preglednice 7 je razvidno, da iz podobelskega okolja 12 anketirancev (40,0 %) meni, da morajo zakon upoštevati vsi, to so nevladne organizacije, društva, portne organizacije, turizem in kmetijstvo, s čimer so odgovorili delno pravilno. Prav toliko, 12 (40,0 %) jih meni, da morajo Zakon upoštevati tudi nevladne organizacije, portne organizacije in društva; ti so odgovorili nepravilno. Tretji (20,0 %) anketirancev meni, da morata Zakon upoštevati turizem in kmetijstvo; ti so odgovorili pravilno.

Iz kmekega okolja jih 13 (43,3 %) meni, da naj bi Zakon upoštevati vsi, nevladne organizacije, društva, portne organizacije, turizem in kmetijstvo; ti so odgovorili delno pravilno. 13 (43,3 %) jih meni, da ga morajo upoštevati nevladne organizacije, društva in portne organizacije; ti so dogovorili nepravilno. Tretje (13,3 %) pa menijo, da morata Zakon upoštevati le turizem in kmetijstvo; ti so odgovorili pravilno.

Iz mestnega okolja jih 15 (50,0 %) meni, da morajo Zakon upoštevati vsi, nevladne organizacije, društva, portne organizacije, turizem in kmetijstvo. 11 (36,7 %) jih meni, da ga morajo upoštevati nevladne organizacije, društva in portne organizacije. Tretje (13,3 %) pa menijo, da ga morata upoštevati turizem in kmetijstvo; ti so odgovorili pravilno.

Preglednica 7: Mnenje anketirancev, kdo so nosilci Zakona o vodah glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podobnelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%
Pravilno	6	20,0	4	13,3	4	13,3	14	15,6
Delno pravilno	12	40,0	13	43,3	15	50,0	40	44,4
Nepravilno	12	40,0	13	43,3	11	36,7	36	40,0
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Največ anketirancev, 27 (90,0 %), iz podobelskega okolja meni, da je voda javno dobro, trije (10,0 %) menijo, da ni. 29 (96,7 %) anketirancev iz kmekega okolja meni, da je voda javno dobro, eden (3,3 %), da ni. Vsi 30 (100,0 %) anketiranci iz mestnega okolja so mnenja, da je voda javno dobro.

Preglednica 8: Mnenja anketirancev o vodi kot o javni dobrini glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Poddefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Voda je javno dobro	27	90,0	29	96,7	30	100	86	95,6
Voda ni javno dobro	3	10,0	1	3,3	0	0	4	4,4
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 9 je razvidno, da 16 (53,3 %) anketirancev iz podefelskega okolja meni, da se pri opredelitvi pojma rabe vode uporablja izraz hidroregulacija. 11 (36,7 %) jih meni, da se uporablja izraz koncesija, dva (6,7 %), da se uporablja izraz komasacija, le eden pa da se uporablja izraz lokacijska informacija.

V kme kem okolju je največ 13 (43,3 %), anketirancev menilo, da se uporablja izraz koncesija, sedem (23,3 %), da se uporablja izraz komasacija, šest (20,0 %), da se uporablja izraz hidroregulacija, trije (13,3 %), da gre za izraz lokacijska informacija.

V mestnem okolju 12 anketirancev (40,0 %) meni, da se uporablja izraz koncesija, prav tako 12 (40,0 %) jih meni, da se uporablja izraz hidroregulacija, trije (10,0 %) menijo, da se uporablja izraz komasacija, dva (6,7 %) sta mnenja, da se uporablja izraz lokacijska informacija, le eden (3,3 %) meni, da se uporabljajo izrazi koncesija, hidroregulacija in lokacijska informacija.

Preglednica 9: Izraz, ki se uporablja pri opredelitvi za posebno rabo vode glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Poddefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Komasacija	2	6,7	7	23,3	3	10,0	12	13,3
Koncesija	11	36,7	13	43,3	12	40,0	36	40,0
Hidroregulacija	16	53,3	6	20,0	12	40,0	34	37,8
Lokacijska informacija	1	3,3	4	13,3	2	6,7	7	7,8
Koncesija, hidroregulacija in lokacijska informacija	0	0	0	0	1	3,3	1	1,1
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.5 PODROČJA UREJANJA ZAKONA O VODAH

Iz preglednice 10 je razvidno, da 28 (93,3 %) anketirancev iz podefelskega okolja meni, da je za posebno rabo vode za ribogojnice, industrijo, namakanje, energetske objekte, vodne –porte, ribolov in za javni vodovod potrebno dovoljenje; ti so odgovorili delno pravilno. Eden (3,3 %) meni, da je za vodne –porte, ribolov in javni vodovod potrebno dovoljenje; ta je odgovoril nepravilno. Eden (3,3 %) meni, da je za ribogojnice, industrijo, namakanje in za energetske objekte potrebno dovoljenje; ta je odgovoril pravilno.

29 (96,7 %) anketiranih iz kmekega okolja meni, da je za posebno rabo vode za ribogojnice, industrijo, namakanje, energetske objekte, vodne –porte, ribolov in za javni

vodovod potrebno dovoljenje; ti so odgovorili delno pravilno, Eden (3,3 %) meni, da je za vodne –porte, ribolov in javni vodovod potrebno dovoljenje; ta je odgovoril nepravilno.

Vsi anketiranci iz mestnega okolja pa so mnenja, da je za posebno rabo vode za ribogojnice, industrijo, namakanje, energetske objekte, vodne –porte, ribolov in za javni vodovod potrebno dovoljenje; vsi so odgovorili delno pravilno.

Preglednica 10: Področja urejanja Zakona o vodah glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podefelani		Kmetje		Me–ani		Skupaj	
	–tevilo	%	–tevilo	%	–tevilo	%	–tevilo	%
Pravilno	1	3,3	0	0	0	0	1	1,1
Delno pravilno	28	93,3	29	96,7	30	100	87	96,7
Nepravilno	1	3,3	1	3,3	0	0	2	2,2
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Veina anketirancev (19 oz. 63,3 %) iz podefelskega okolja dobi največ informacij o Zakonu o vodah iz sredstev javnega obve–anja, pet (16,7 %) iz sredstev javnega obve–anja in od prijateljev ter sorodnikov, –tirje (13,3 %) samo od prijateljev in sorodnikov, eden (3,3 %) iz sredstev javnega obve–anja in od kmetijskih svetovalnih slufb in eden (3,3 %) od kmetijsko svetovalne slufbe.

Izmed anketirancev iz kmekega okolja jih največ (devet oz. 30,0 %) dobi informacije iz sredstev javnega obve–anja ter od prijateljev in sorodnikov, sedem (23,3 %) iz sredstev javnega obve–anja ter od kmetijskih svetovalnih slufb, prav tako sedem (23,3 %) samo iz sredstev javnega obve–anja, trije (10,0 %) od prijateljev in sorodnikov, dva (6,7 %) od kmetijskih svetovalnih slufb in dva (6,7 %) od kmetijskih svetovalnih slufb ter lanstva v kmetijskih organizacijah.

Iz mestnega okolja 14 (46,7 %) anketirancev dobi največ informacij iz sredstev javnega obve–anja, 13 (13,3 %) iz sredstev javnega obve–anja ter od prijateljev in sorodnikov, dva (6,7 %) od prijateljev in sorodnikov, eden (3,3 %) iz sredstev javnega obve–anja in od kmetijsko svetovalnih slufb.

Preglednica 11: Kje in na kakšen način dobivajo anketiranci informacije o Zakonu o vodah glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Poddefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Sredstva javnega obveščanja	19	63,3	7	23,3	14	46,7	40	44,4
Kmetijske svetovalne službe	1	3,3	2	6,7	0	0	3	3,3
Prijateljih, sorodnikov	4	13,3	3	10,0	2	6,7	9	10,0
lanstva v kmetijskih organizacijah	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sredstva javnega obveščanja, kmetijske svetovalne službe	1	3,3	7	23,3	1	3,3	9	10,0
Sredstva javnega obveščanja, prijatelji, sorodniki	5	16,7	9	30,0	13	43,3	27	30,0
Kmetijske svetovalne službe, lanstva v kmetijskih organizacijah	0	0	2	6,7	0	0	2	2,2
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.6 POZNAVANJE NITRATNE DIREKTIVE

Iz preglednice 12 je razvidno, da največ anketirancev (21 oz. 70,0 %) iz podeffelskega okolja Nitratne direktive sploh ne pozna, tretje (13,3 %) jo poznajo slabo, dva (6,7 %) poznata srednje dobro, dva (6,7 %) jo poznata zelo dobro, eden (3,3 %) jo pozna dobro.

Iz kmekega okolja jih devet (30,0 %) srednje dobro pozna Nitratno direktivo, osem (26,7 %) sploh ne pozna, šest (20,0 %) jo slabo poznajo, tretje (13,3 %) jo poznajo zelo dobro, trije (10,0 %) jo poznajo dobro.

V mestnem okolju jih največ (12 oz. 40,0 %) pozna Nitratno direktivo slabo, sploh je ne pozna 12 (40,0 %), pet (16,7 %) jo poznajo srednje dobro, eden (3,3 %) jo pozna dobro.

Preglednica 12: Splošno mnenje anketirancev, kako dobro poznajo Nitratno direktivo glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Poddefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Zelo dobro	2	6,7	4	13,3	0	0	6	6,7
Dobro	1	3,3	3	10,0	1	3,3	5	5,6
Srednje dobro	2	6,7	9	30,0	5	16,7	16	17,8
Slabo	4	13,3	6	20,0	12	40,0	22	24,4
Sploh ne	21	70,0	8	26,7	12	40,0	41	45,6
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Nitratna direktiva določa Program za varstvo voda pred onesnoffevanjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje. Pravilno je odgovorila večina (12 oz. 40,0 %), anketirancev) iz podeffelskega okolja (Preglednica 13).

S tem se strinja devet (30,0 %) anketirancev iz kmekega okolja, deset (20,0 %) anketirancev poroča, da določa, kako moramo gnojiti z fluvialnimi gnojili, kar je tudi deloma pravilen odgovor, saj se ND nanaša na varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz fluvialnih gnojil.

Deloma pravilno so odgovorili tudi anketiranci iz mestnega okolja 11 (36,7 %), ki prav tako poročajo, da ND določa, kako moramo gnojiti z fluvialnimi gnojili. Nepravilno je odgovorilo sedem (23,3 %) anketirancev, ker poročajo, da ND določa, kako moramo gnojiti z mineralnimi gnojili.

Preglednica 13: Mnenja anketirancev, kaj določa Nitratna direktiva glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podefelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Gnojenje z mineralnimi gnojili	3	10,0	2	6,7	7	23,3	12	13,3
Dovoljena količina nakupa mineralnih gnojil	1	3,3	0	0	0	0	1	1,15
Gnojenje z fluvialnimi gnojili	5	16,7	6	20,0	11	36,7	22	24,4
Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje	12	40,0	9	30,0	3	10,0	24	26,7
Mojni vsi odgovori	1	3,3	1	3,3	1	3,3	3	3,3
Gnojenje z mineralnimi gnojili, dovoljena količina nakupa mineralnih gnojil in Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje	1	3,3	1	3,3	0	0	2	2,2
Gnojenje z mineralnimi gnojili, gnojenje z fluvialnimi gnojili in Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje	2	6,7	3	10,0	3	10,0	8	8,9
Gnojenje z mineralnimi gnojili in dovoljena količina nakupa mineralnih gnojil	1	3,3	1	3,3	0	0	2	2,2
Gnojenje z mineralnimi in fluvialnimi gnojili	0	0	5	16,7	2	6,7	7	7,8
Gnojenje z mineralnimi gnojili in Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje	2	6,7	1	3,3	1	3,3	4	4,4
Gnojenje z fluvialnimi gnojili in Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje	2	6,7	1	3,3	2	6,7	5	5,6
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 14 je razvidno, da največ anketirancev (13 oz. 43,3 %) iz podeželskega okolja meni, da smo Nitratno direktivo v Sloveniji sprejeli leta 2003, deset (33,3 %) jih meni, da smo jo sprejeli leta 2000, sedem (23,3 %) pa da je to bilo leta 2004. Iz kmekega okolja jih 13 (43,3 %) meni, da smo jo sprejeli leta 2000, devet (30,0 %) leta 2003, osem (26,7 %) jih je mnenja, da je to bilo leta 2004. Največ anketirancev iz mestnega okolja (13 oz. 43,3 %) meni,

da smo Nitratno direktivo sprejeli leta 2003, deset (33,3 %), da smo jo sprejeli 2004, sedem (7,8 %), da smo jo sprejeli leta 2000.

Preglednica 14: Mnenja anketirancev, kdaj smo v Sloveniji sprejeli Nitratno direktivo glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podofelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
2004	7	23,3	8	26,7	10	33,3	25	27,8
2003	13	43,3	39	30,0	13	43,3	35	38,9
2000	10	33,3	13	43,3	7	23,3	30	33,3
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.7 OMEJITVE, KI JIH POSTAVLJA NITRATNA DIREKTIVA

Iz preglednice 15 je razvidno, da je večina anketirancev iz podeželskega okolja (27 oz. 90,0 %) odgovorila delno pravilno: menijo namreč, da postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojivko in gnojnico reliefne, vremenske, asovne, prostorske in lastninske omejitve, dva (6,7 %) sta odgovorila nepravilno: menita, da Nitratna direktiva postavlja prostorske in lastninske omejitve, eden (3,3 %) je odgovoril pravilno: meni, da so omejitve reliefne, vremenske in asovne.

Večina anketirancev iz kmečkega okolja (27 oz. 90,0 %) je odgovorila delno pravilno in sicer, da so omejitve, ki jih postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojivko in gnojnico, reliefne, vremenske, asovne, prostorske in lastninske, eden (3,3 %) je odgovoril nepravilno: meni, da Nitratna direktiva postavlja prostorske in lastninske omejitve, dva (6,7 %) sta odgovorila pravilno menita, da so omejitve reliefne, vremenske in asovne.

Večina anketirancev iz mestnega okolja (26 oz. 86,7 %) je odgovorila delno pravilno menijo, da so omejitve reliefne, vremenske, asovne, prostorske in lastninske, trije (10,0 %) so odgovorili nepravilno in menijo, da postavlja prostorske in lastninske omejitve, eden (6,7 %) je odgovoril pravilno in meni, da so omejitve, reliefne, vremenske in asovne.

Preglednica 15: Mnenja anketirancev, kakšne omejitve postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojivko in gnojivko glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podofelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Pravilno	1	3,3	2	6,7	1	3,3	4	4,4
Delno pravilno	27	90,0	27	90,0	20	86,7	80	88,9
Nepravilno	2	6,7	1	3,3	3	10,0	6	6,7
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.8 OBMOČJA, KJER GNOJENJE NI DOVOLJENO

Iz preglednice 16 je razvidno, da je največja večina anketirancev iz podeželskega okolja (26 oz. 86,7 %) odgovorila delno pravilno: po njihovem mnenju so taka območja, kjer ni

dovoljeno gnojenje z gnojvko in gnojnico, gozdna zemlja, mestni parki in vodovarstvena območja. Trije (13,3 %) so odgovorili pravilno: saj menijo, da so taka območja, gozdna zemlja, mestni parki, vodovarstvena območja, stavbna zemlja in tla prekrita s snežno odejo.

Veina anketirancev v kmečkem okolju (16 oz. 53,3 %) je odgovorila delno pravilno: po njihovem mnenju so taka območja, gozdna zemlja, mestni parki in vodovarstvena območja, 14 (46,7 %) pa jih je odgovorilo pravilno: torej gozdna zemlja, mestni parki, vodovarstvena območja, stavbna zemlja in tla prekrita s snežno odejo.

Veina anketirancev v mestnem okolju (20 oz. 66,7 %) je odgovorila delno pravilno: menijo, da gre za gozdna zemlja, mestne parke in vodovarstvena območja. Deset (33,3 %) jih je odgovorilo pravilno: menijo, da so območja, kjer ni dovoljeno gnojenje z gnojvko in gnojnico, gozdna zemlja, mestni parki, vodovarstvena območja, stavbna zemlja in tla prekrita s snežno odejo.

Preglednica 16: Mnenja anketirancev, kje so območja, kjer ni dovoljeno gnojenje z gnojvko in gnojnico glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Poddefelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%
Pravilno	4	13,3	14	46,7	10	33,3	28	31,1
Delno pravilno	26	86,7	16	53,3	20	66,7	62	68,9
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Preglednica 17: Mnenja anketirancev, kakšna je mejna vrednost nitrata v podtalnici po Nitratni direktivi glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Poddefelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%	-tevil	%
25 mg NO ₃ /l	17	56,7	14	46,7	16	53,3	47	52,2
50 mg NO ₃ /l	9	30,0	9	30,0	6	20,0	24	26,7
60 mg NO ₃ /l	1	3,3	0	0	2	6,7	3	3,3
45 mg NO ₃ /l	3	10,0	7	23,3	6	20,0	16	17,8
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 17 je razvidno, da veina anketirancev iz podeželskega okolja (17 oz. 56,7 %) meni, da je mejna koncentracija nitrata v podtalnici 25 mg NO₃/l, devet (30,0 %) da je 50 mg NO₃/l, trije (10,0 %) da je 45 mg NO₃/l, eden (3,3 %) da je 60 mg NO₃/l. Veina (14 oz. 46,7 %) kmečkega prebivalstva meni, da je mejna koncentracija nitrata v podtalnici 25 mg NO₃/l, devet (30,0 %) da je 50 mg NO₃/l, sedem (23,3 %) da je 45 mg NO₃/l. Veina anketirancev iz mestnega okolja (16 oz. 53,3 %) meni, da je mejna koncentracija nitrata v podtalnici 25 mg, NO₃/l –est (20,0 %), da je 50 mg NO₃/l, –est (20,0 %), da je 45 mg NO₃/l, dva (6,7 %), da je 25 mg NO₃/l.

Iz preglednice 18 je razvidno, da 17 (56,7 %) anketirancev iz podeželskega okolja meni, da celotno območje Slovenije velja za obutljivo območje, deset (33,3 %) jih je mnenja, da vzhodni del Slovenije velja za obutljivo območje, dva (6,7 %) sta mnenja, da je to zahodni del Slovenije, eden (3,3 %) je mnenja, da velja za obutljivo območje južni del. 15 (50,0 %) anketirancev iz kmečkega okolja meni, da celotno območje Slovenije velja za

ob utljivo območje, 11 (36,7 %) jih je mnenja, da je to vzhodni del, dva (6,7 %) sta mnenja, da je to zahodni del, in prav tako dva (6,7 %) da gre za južni del. 14 (46,7 %) anketirancev iz mestnega okolja meni, da celotno območje Slovenije velja za ob utljivo območje, 14 (46,7 %) jih je mnenja, da le vzhodni del, dva (6,7 %), da zahodni.

Preglednica 18: Mnenja anketirancev, kje v Sloveniji so ob utljiva območja po Nitratni direktivi glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Vzhodna Slovenija	10	33,3	11	36,7	14	46,7	35	38,9
Zahodna Slovenija	2	6,7	2	6,7	2	6,7	6	6,7
Južna Slovenija	1	3,3	2	6,7	0	0	3	3,3
Cela Slovenija	17	56,7	15	50,0	14	46,7	46	51,1
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 19 je razvidno, da večina anketirancev iz podeželskega okolja (20 oz. 66,7 %) dobi največ informacij o Nitratni direktivi iz sredstev javnega obveščanja, trije (10,0 %) iz sredstev javnega obveščanja in pri prijateljih ter sorodnikih, šest (20,0 %) od prijateljev in sorodnikov, eden (3,3 %) pa od kmetijske svetovalne službe.

Iz kmetijskega okolja dobi največ anketirancev (12 oz. 40,0 %) informacije preko članstva v kmetijskih organizacijah, devet (30,0 %) iz sredstev javnega obveščanja, trije (13,3 %) od prijateljev in sorodnikov, trije (13,3 %) od kmetijsko svetovalnih služb, eden (3,3 %) iz sredstev javnega obveščanja ter od prijateljev in sorodnikov.

Iz mestnega okolja jih 14 (46,7 %) dobi največ informacij iz sredstev javnega obveščanja, 13 (43,3 %) iz sredstev javnega obveščanja ter od prijateljev in sorodnikov in trije (10,0 %) od prijateljev in sorodnikov.

Preglednica 19: Kje in na kakšen način dobivajo anketiranci informacije o Nitratni direktivi glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podefelani		Kmetje		Mešani		Skupaj	
	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%	-tevilo	%
Sredstva javnega obveščanja	20	66,7	9	30,0	14	46,7	43	47,8
Kmetijske svetovalne službe	1	3,3	4	13,3	0	0	5	5,6
Prijateljih, sorodnikih	6	20,0	4	13,3	3	10,0	13	14,4
Članstva v kmetijskih organizacijah	0	0	12	40,0	0	0	12	13,3
Sredstva javnega obveščanja, kmetijske svetovalne službe	0	0	0	0	0	0	0	0
Sredstva javnega obveščanja, prijatelji, sorodniki	3	10,0	1	3,3	13	43,3	17	18,9
Kmetijske svetovalne službe, članstva v kmetijskih organizacijah	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.9 NATURA 2000

Iz preglednice 20 je razvidno, da večinoma anketirancev iz podeffelskega okolja (21 oz. 70,0 %) ne pozna Nature 2000, devet (30,0 %) jo pozna. Iz kmekega okolja jih 16 (53,3 %) ne pozna Nature 2000, 14 (46,7 %) anketirancev jo pozna. Iz mestnega okolja 15 (50,0 %) anketirancev ne pozna Nature 2000, prav tako 15 (50,0 %) meni, da jo poznajo.

Preglednica 20: Mnenje anketirancev, ali poznajo Nature 2000 glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podeffelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Da	9	30,0	14	46,7	15	50,0	38	42,2
Ne	21	70,0	16	53,3	15	50,0	52	57,8
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 21 je razvidno, da šest (26,7 %) anketirancev iz podeffelskega okolja in osem (26,7 %) iz kmekega okolja živijo v območju Nature 2000.

Preglednica 21: Anketirani po tem ali živijo na območju Nature 2000, ali ne glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podeffelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Živijo	6	26,7	8	20,0	0	0	14	15,6
Ne živijo	24	80,0	22	73,3	30	100	76	84,4
Skupaj	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 22 je razvidno, da devet (30,0 %) anketirancev iz podeffelskega okolja meni, da sodi v zaščiteno območje Nature 2000 30 % slovenskega ozemlja, osem (26,7 %) jih je mnenja, da gre za 40 % slovenskega ozemlja, sedem (23,3 %), da je 24 % slovenskega ozemlja, šest (20,0%), da je 36 % slovenskega ozemlja.

12 (40,0 %) anketirancev iz kmekega okolja meni, da sodi v zaščiteno območje Nature 2000 36 % slovenskega ozemlja, osem (26,7 %), da 40 % slovenskega ozemlja, pet (16,7 %) jih je mnenja, da gre za 30 % slovenskega ozemlja, pet (6,7 %), da gre za 24 % slovenskega ozemlja.

15 (50,0 %) anketirancev iz mestnega okolja je mnenja, da sodi v zaščiteno območje Nature 2000 36 % slovenskega ozemlja, sedem (23,3 %), da jih sodi 40 %, pet (16,7 %), da 30 % slovenskega ozemlja sodi v zaščiteno območje Nature 2000, trije (10,0 %) da v to območje sodi 24 % slovenskega ozemlja.

Preglednica 22: Mnenja anketirancev o tem, koliko odstotkov slovenskega ozemlja sodi v za- iteno območje Nature 2000 glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podobnelani		Kmetje		Me- ani		Skupaj	
	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%
40 % slovenskega ozemlja	8	26,7	8	26,7	7	23,3	23	25,6
30 % slovenskega ozemlja	9	30,0	5	16,7	5	16,7	19	21,1
24 % slovenskega ozemlja	7	23,3	5	16,7	3	10,0	15	16,7
36 % slovenskega ozemlja	6	20,0	12	40,0	15	50,0	33	36,7
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

4.9.1 Direktivi, na kateri se nanaša Natura 2000

Iz preglednice 23 so razvidna mnenja anketirancev, na katere direktive se nanaša Natura 2000. 14 (46,7 %) anketirancev iz podobelskega okolja je odgovorilo nepravilno, 13 (43,3 %) delno pravilno, trije (10,0 %) pa pravilno. Veina anketirancev iz kmekega okolja (12 oz. 40,0 %) je odgovorila delno pravilno, devet (30,0 %) nepravilno in prav tako devet (30,0 %) pravilno. Veina anketirancev iz mestnega okolja (12 oz. 40,0 %) je odgovorila pravilno, 11 (36,7 %) delno pravilno in sedem (23,3 %) nepravilno.

Preglednica 23: Mnenja anketirancev, na katere direktive se nanaša Natura 2000 glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podobnelani		Kmetje		Me- ani		Skupaj	
	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%
Pravilno	3	10,0	9	30,	12	40,0	24	26,7
Delno pravilno	13	43,3	12	40,0	11	36,7	36	40,0
Nepravilno	14	46,7	9	30,0	7	23,3	30	33,3
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	30	100

4.10 KONFLIKTNE DEJAVNOSTI V NATURI 2000

Iz preglednice 24 so razvidna mnenja anketirancev o tem, katere so konfliktne dejavnosti v Naturi 2000. Iz podobelskega okolja je 22 (73,3 %) anketirancev odgovorilo delno pravilno, šest (20,0 %) pravilno, nepravilno sta odgovorila dva (6,7 %). Iz kmekega okolja je 19 (63,3 %) anketirancev odgovorilo delno pravilno, osem (26,7 %) pravilno ter trije (10,0 %) nepravilno. Iz mestnega okolja je 21 (70,0 %) anketirancev odgovorilo delno pravilno, trije (10,0 %) nepravilno in pravilno šest (20,0 %).

Preglednica 24: Mnenja anketirancev, katere so konfliktne dejavnosti v Naturi 2000 glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podobnelani		Kmetje		Me- ani		Skupaj	
	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%	-tevilu	%
Pravilno	6	20,0	8	26,7	6	20,0	20	22,2
Delno pravilno	22	73,3	19	63,3	21	70,0	62	68,9
Nepravilno	2	6,7	3	10,0	3	10,0	8	8,9
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	30	100

4.10.1 Kazni v Naturi 2000

Iz preglednice 25 je razvidno, kako so anketiranci odgovarjali na vprašanje, 'Za katere dejavnosti so v območju Nature 2000 predvidene kazni?' V območju Nature 2000 so predvidene kazni za vožnjo z motornimi vozili. Iz podeffelskega okolja je 17 (56,7 %) anketirancev odgovorilo nepravilno, 11 (36,7 %) delno pravilno, pravilno sta odgovorila dva (6,7 %). Iz kmekega okolja jih je odgovorilo delno pravilno 15 (50,0 %), 11 (36,7 %) jih je odgovorilo nepravilno in 1 (3,3 %) pravilno. Iz mestnega okolja jih je 15 (50,0 %) odgovorilo delno pravilno, 13 (43,3 %) nepravilno, dva (13,3 %) pravilno.

Preglednica 25: Mnenja anketirancev, za katere dejavnosti v Naturi 2000 so predvidene kazni glede na pravilne, delno pravilne in nepravilne odgovore glede tip okolja, celjska regija, 2007

Mnenja	Podeffelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	-tevilno	%	-tevilno	%	-tevilno	%	-tevilno	%
Pravilno	2	6,7	4	18,3	2	6,7	8	8,9
Delno pravilno	11	36,7	15	50,0	15	50,0	41	45,6
Nepravilno	17	56,7	11	36,7	13	43,3	41	45,6
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

Iz preglednice 26 je razvidno, da večina anketirancev iz podeffelskega okolja (17 oz. 56,7 %) dobi največ informacij o Naturi 2000 iz sredstev javnega obveščanja, osem (26,7 %) od prijateljev in sorodnikov, pet (16,7%) preko sredstev javnega obveščanja ter od prijateljev in sorodnikov. Od anketirancev iz kmekega okolja dobi največ osem (26,7 %) informacij od prijateljev in sorodnikov, šest (20,0 %) zaradi članstva v kmetijskih organizacijah, 1 (3,3 %) od prijateljev in sorodnikov, dva (6,7 %) v kmetijskih svetovalnih službah. Od anketirancev iz mestnega okolja jih 15 (50,0 %) dobi največ informacij iz sredstev javnega obveščanja, 14 (46,7 %) iz sredstev javnega obveščanja ter od prijateljev in sorodnikov in eden (3,3 %) od prijateljev in sorodnikov.

Preglednica 26: Anketirani o viru in načinu pridobivanja informacije o Naturi 2000 glede na tip okolja, celjska regija, 2007

Odgovori	Podeffelani		Kmetje		Mestni		Skupaj	
	-tevilno	%	-tevilno	%	-tevilno	%	-tevilno	%
Sredstva javnega obveščanja	17	56,7	8	26,7	15	50,0	40	44,5
Kmetijske svetovalne službe	0	0	2	6,7	0	0	2	2,2
Prijatelji, sorodniki	8	26,7	4	13,3	1	3,3	13	14,4
Članstva v kmetijskih organizacijah	0	0	6	20,0	0	0	6	6,7
Sredstva javnega obveščanja in prijatelji, sorodniki	5	16,7	10	33,3	14	46,7	29	32,3
SKUPAJ	30	100	30	100	30	100	90	100

5 RAZPRAVA IN SKLEP

5.1 RAZPRAVA O REZULTATIH

V raziskavi, v kateri smo preučevali, kako ljudje poznajo zakonske predpise s področja varstva okolja v celjski regiji, predvsem z vidika primerjave med podeželskim, kmečkim in mestnim okoljem, je sodelovalo 90 članov različnih gospodinjstev, od tega 30 iz podeželskega okolja, 30 iz kmečkega in 30 iz mestnega. Sodelovalo je 53 moških in 37 žensk. Prevladovali so anketiranci do 39. leta starosti s srednje-oljsko izobrazbo, ki bivajo v enostanovanjskih hišah z največ štiri drifinskim članom.

Na podlagi teh rezultatov smo prišli do naslednjih ugotovitev

- Dobra polovica anketirancev iz mestnega okolja ocenjuje, da Zakon o vodah pozna srednje dobro, prav tako mnenje ima slaba polovica anketirancev iz kmečkega okolja. Slaba polovica anketirancev iz podeželskega okolja pozna Zakon o vodah slabo. To pomeni, da večina anketirancev pozna Zakon o vodah slabo do srednje dobro. Večina anketirancev iz kmečkega okolja je iz Zgornje Savinjske doline in večina del anketirancev iz mestnega okolja živi v Celju, zato oboji poznajo Zakon o vodah, ker živijo na območju reke Savinje, ki je večkrat poplavlila celotno območje.
- Polovica anketirancev iz kmečkega in mestnega okolja meni, da Zakon o vodah odločno rabi pitne vode, slaba polovica iz podeželskega okolja pa meni, da upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami.
- Polovica anketirancev iz kmečkega in mestnega okolja meni, da Zakon o vodah odločno rabi pitne vode. Slaba polovica iz podeželskega okolja meni, da Zakon upravlja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami. Pomeni, da ljudje ne vedo, da Zakon o vodah ureja tudi morje, celinske in podzemne vode ter vsa priobalna zemljišča. Tako mnenje verjetno prevladuje zato, ker je v zadnjem času v ospredju problematika o pomanjkanju pitne vode.
- Turizem, industrija in kmetijstvo so področja, ki jih obravnava Zakon o vodah. Na to vprašanje je večina anketirancev odgovorila delno pravilno.
- Da so nosilci Zakona o vodah, industrija, turizem in kmetijstvo, je večina anketirancev odgovorila delno pravilno.
- Da je voda javno dobro, je odgovorilo 27 anketirancev iz podeželskega, 29 iz kmečkega in vseh 30 anketirancev iz mestnega okolja. Trije anketiranci iz podeželskega in eden iz kmečkega okolja so mnenja, da voda ni javno dobro.
- Za izraz, ki opredeljuje vodo kot za posebno rabo, je 16 anketirancev iz podeželskega okolja odgovorilo, da se uporablja hidroregulacija, 13 anketirancev iz kmečkega okolja jih je mnenja, da se uporablja koncesija; enako meni tudi 12 anketirancev iz mestnega okolja.
- Energetski objekti, ribogojnice, namakanje in industrija so področja, kjer se zahteva dovoljenje za posebno rabo vode. Več kot polovica vseh anketiranih to zahtevo pozna.

- Iz podeffelskega okolja 19 anketirancev poro a, da dobijo informacije o Zakonu o vodah preko sredstev javnega obve–anja, devet anketirancev iz kme kega okolja preko sredstev javnega obve–anja ter od prijateljev in sorodnikov, 14 anketirancev iz mestnega okolja poro a, da te informacije dobijo preko sredstev javnega obve–anja.
- Ve kot polovica anketirancev iz podeffelskega okolja meni, da ne poznajo ND, devet anketiranec iz kme kega okolja jo poznajo srednje dobro, 12 anketirancev iz mestnega jo poznajo slabo oziroma 12 je sploh ne pozna.
- Iz podeffelskega okolja 12 anketirancev ocenjuje, da ND dolo a Program za varstvo voda pred onesnafljenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje, devet anketirancev iz kme kega okolja je istega mnenja, 11 anketirancev iz mestnega okolja ocenjuje, da ta dolo a, kako gnojiti z flivinskimi gnojili.
- Slaba polovica vseh anketirancev je mnenja, da smo ND v Sloveniji sprejeli leta 2003.
- Ve ina vseh anketirancev je pri vpra–anju, kak–ne omejitve postavlja ND pri gnojenju, odgovorila delno pravilno.
- Ve ina vseh anketirancev je pri vpra–anju, na katerih obmo jih ni dovoljeno gnojenje, odgovorila delno pravilno.
- Dobra polovica vseh anketirancev meni, da je mejna koncentracija nitrata v podtalnici 25 mg NO₃/l.
- Iz podeffelskega okolja je 17 anketirancev mnenja, da je celotna Slovenija dolo ena za ob utljivo obmo je po ND, enako meni polovica anketirancev iz kme kega in 14 anketirancev iz mestnega okolja.
- Iz podeffelskega okolja 20 anketirancev poro a, da dobijo informacije o ND preko sredstev javnega obve–anja, 12 iz kme kega okolja jih dobi te informacije preko lanstva v kmetijskih organizacijah, 14 iz mestnega okolja jih dobijo iz sredstev javnega obve–anja.
- Iz podeffelskega okolja 21, 16 iz kme kega in 15 anketirancev iz mestnega okolja ne poznajo Nature 2000.
- Iz podeffelskega okolja 26 anketirancev, 23 iz kme kega in nih e iz mestnega okolja ne flivi na obmo ju Nature 2000.
- Iz podeffelskega okolja 9 anketirancev meni, da sodi v za– iteno obmo je Nature 30 % slovenskega ozemlja, 12 anketirancev iz kme kega in 15 iz mestnega okolja, da sodi v za– iteno obmo je Nature 36 % slovenskega ozemlja.
- Na vpra–anje, na kateri direktivi se nana–a Natura 2000, je 14 anketirancev iz podeffelskega odgovorilo nepravilno, 12 iz kme kega delno pravilno in 12 iz mestnega okolja pravilno.
- Na vpra–anje, katere so konfliktne dejavnosti v obmo ju Nature 2000, je 22 anketirancev iz podeffelskega okolja, 19 iz kme kega ter 21 iz mestnega okolja odgovorili delno pravilno.
- Za katere dejavnosti so v obmo ju Nature 2000 predvidene kazni, je 17 anketirancev iz podeffelskega okolja odgovorilo nepravilno, polovica anketirancev iz kme kega in mestnega okolja pa delno pravilno.
- Najve informacij preko sredstev javnega obve–anja dobi 17 anketirancev iz podeffelskega okolja, osem iz kme kega in 15 iz mestnega okolja.

5.2 SKLEP

Ugotovili smo, da v poznavanju predpisov s področja varstva okolja med anketiranci s podeželskega, kmekega in mestnega okolja v celjski regiji ni bistvenih razlik. Vsi anketiranci vedo, da je voda javno dobro in ni lastnina posameznika, ampak je v upravljanju države Republike Slovenije. Bistvena razlika se kaže v tem, da anketiranci s podeželskega okolja vedo, da Zakon o vodah ne ureja samo kakovost pitne vode ampak tu ureja tudi podzemne in celinske vode, morje in priobalna oziroma obalna zemljišča. O tem so seznanjeni, ker jih večinoma preči reka Savinja.

Razlika med skupinami se kaže tudi v tem, da anketiranci s kmekega okolja bolje poznajo območja, kjer ni dovoljeno gnojenje z gnojivko in gnojnico, ker gnojijo in tudi dobijo največ informacij o Nitratski direktivi preko kmetstva v kmetijskih organizacijah ali preko kmetijsko svetovalne službe.

Polovica anketirancev iz mestnega okolja ve, da spada tretjina slovenskega ozemlja v zaščiteno območje Nature 2000. K temu so pripomogla sredstva javnega obveščanja. Tretjina anketirancev iz kmekega in petina iz podeželskega okolja živi v zaščitnem območju Nature 2000, vir dohodka teh anketirancev sta turizem in sonaravno kmetovanje.

Vsem anketirancem je skupno to, da se zavedajo okoljskih problemov, ker se s posledicami onesnaženega okolja srečujejo vsakdanjem življenju. K boljemu zavedanju pripomorejo sredstva javnega obveščanja, ki ljudi obveščajo o okoljskih problemih.

6 POVZETEK

Varovanje okolja je primarnega pomena in ima v današnjem času prednost pred vsem. Pri raziskavi, o poznavanju okoljskih predpisov predvsem s področja kmetijstva, smo se odločili za metodo anketiranja. Anketirali smo 90 članov gospodinjstev, od tega 30 oseb s podeželskega območja, 30 oseb iz kmečkega in 30 oseb iz mestnega okolja. Anketiranci so se radi odzvali na anketo, saj so jim bila do sedaj vprašanja o predpisih s področja varstva okolja redko oziroma nikoli postavljena. Podatke smo zbrali hitro in poceni.

Polovica anketirancev iz kmečkega in mestnega okolja poroča, da poznajo Zakon o vodah srednje dobro, manj kot polovica anketirancev s podeželskega okolja pa da slabo. Polovica anketirancev s podeželskega okolja meni, da Zakon o vodah ureja upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami. Medtem, ko anketiranci iz kmečkega in mestnega okolja menijo, da odločajo o rabi pitne vode. Večina anketirancev je tako odgovorilo zato, ker se zavedajo problematike s pitno vodo.

Anketiranci menijo, da Zakon ureja celinske in podzemne vode ali priobalna zemljišča in upravljanje z vodnimi objekti. Področja, ki jih ureja Zakon o vodah, so celinske in podzemne vode, priobalna oziroma obalna zemljišča in tudi upravljanje z vodnimi objekti. Veliko anketirancev je mnenja, da ureja samo vode, kot so morje, celinske in podzemne vode. Vendar so v pristojnosti zakona tudi obalna in priobalna zemljišča zato, ker se teje za obalno in priobalno zemljišče 15 metrov pas zemljišča ob brega vodotoka 1. reda in 5 metrov pas od brega vodotoka 2. reda ter vodne objekte, kot so mostovi, zadrževalniki voda in zapornice, ki uravnavajo višino gladine vode.

Anketiranci menijo, da morajo turizem, industrija in kmetijstvo pri svoji dejavnosti upoštevati Zakon o vodah. Zakon jim nalaga, da mora biti gradnja objektov oddaljena od brega rek 1. reda vsaj, 15 m in od brega rek 2. reda 5 m. Če pa je poplavno območje, gradnja ni dovoljena. 15 metrov varovalni pas morajo upoštevati tudi kmetje pri gnojenju z fluvialnimi in mineralnimi gnojili. Industrija pa mora za svoje delovanje pridobiti posebna dovoljenja, ki ustrezajo okoljskim standardom, da ne onesnaflujejo voda.

Večina anketirancev s podeželskega, kmečkega in mestnega okolja je odgovorila na vprašanje, kdo so nosilci Zakon o vodah delno pravilno. Nosilca Zakona sta turizem in kmetijstvo. Slednje ima omejitve zaradi gnojenja z fluvialnimi in mineralnimi gnojili, ker je potrebno upoštevati 5 ali 15 metrov varnostno razdaljo od brega rek, prav tako niso dovoljeni raznosi fluvialnih gnojil od 15. novembra do 15. februarja. Prepovedano je pranje gnojilnih sodov v vseh celinskih ali podzemnih vodah; prav tako ni dovoljeno, da bi iz rek, jezer ali potokov zajemali vodo in jo uporabljali za namakanje obdelovalnih površin, saj je potrebno za namakanje pridobiti koncesijo ali vodno dovoljenje od Ministrstva za okolje in prostor. Tudi za vožnjo z rafti po reki Savinji je potrebno upoštevati odlok o plovnem režimu na reki Savinji z namenom, da se zagotovi varnost plovbe ter, da se zavaruje okolje. Plovba je predvsem časovno omejena.

Skoraj vsi anketiranci se strinjajo, da je voda javno dobro, vključno s celinskimi vodami in obalo. Javno dobro označuje navadno stvari, ki so namenjene splošni uporabi, kot je kopanje, veslanje, olnarjenje brez motorja, sprehajanje ob obali, pitje vode, samo da s

svojim ravnanjem ne škodujemo vodam in jih ne onesnaflujemo ali z njimi na kakšen način ne trflimo.

Polovica anketirancev s podeffelskega okolja je mnenja, da se uporablja za izraz, ki opredeljuje posebno rabo vode, izraz hidroregulacija. Veina anketirancev iz kmekega in mestnega okolja pa je mnenja, da se uporablja izraz koncesija. Pri opredelitvi izraza za posebno rabo vode se pravilno uporablja pojem koncesija. Razlike med podeffelskim in kmekim okoljem so se glede tega pokazale zato, ker je bilo med anketiranci iz kmekega okolja kar nekaj takih, ki imajo hidroelektrarne in oddajajo električno energijo v omrežje.

Veina anketirancev je delno pravilno odgovorila na vprašanje, katera so področja urejanja Zakona o vodah. Področja, za katere se zahteva dovoljenje za posebno rabo vode, so ribogojnice, industrija, namakanje in energetski objekti.

Iz podeffelskega okolja 63,3 % anketirancev in 46,7 % iz mestnega okolja dobi največ informacij o Zakonu o vodah preko sredstev javnega obveščanja, 30 % iz kmekega okolja dobi največ informacij iz sredstev javnega obveščanja in od prijateljev ter sorodnikov.

Iz podeffelskega okolja 40 % anketirancev, 30 % s kmekega in 10 % iz mestnega okolja menijo, da Nitratna direktiva določa Program za varstvo voda pred onesnafljenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje. Razlike so se pokazale, ker se nekateri podeffelani in vsi kmetje ukvarjajo s kmetijstvom. Nitratno direktivo smo v Sloveniji sprejeli 15. aprila 2004, o tem je seznanjenih 23,3% anketirancev s podeffelskega, 26,7 % s kmekega in 33,3 % iz mestnega okolja.

Največ anketirancev je odgovorila delno pravilno na vprašanje, katere omejitve postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojevko in gnojnico. Omejitve, ki jih postavlja pri gnojenju, so reliefne, vremenske in časovne. Vsem anketirancem je skupno to, da so na vprašanje, na katerih območjih ni dovoljeno gnojenje, odgovorili delno pravilno. Območja, kjer ni dovoljeno gnojenje z gnojevko in gnojnico, so gozdna zemljišča, mestni parki, vodovarstvena območja, stavbna zemljišča in tla, prekrita s snežno odejo.

Mejna koncentracija nitrata v podtalnici po Nitratni direktivi je 50 mg NO₃/l. 30 % anketirancev s podeffelskega in kmekega ter 20 % iz mestnega okolja ve, da je 50 mg NO₃/l mejna koncentracija za nitrate v podtalnici. Ve kot polovica vseh anketirancev ve, da je celotno območje Republike Slovenije določeno kot obutljivo območje za nitrate. Veina se zaveda, da je narava Slovenije zelo raznolika in je kar dobro ohranjena.

Iz podeffelskega okolja 66,7 % anketirancev in 46,7 % iz mestnega okolja dobi največ informacij o Nitratni direktivi preko sredstev javnega obveščanja. 40 % anketirancev iz kmekega okolja dobi največ informacij o Nitratni direktivi preko sredstev javnega obveščanja in od kmetijsko svetovalne službe.

Ve kot polovica anketirancev s podeffelskega, kmekega in mestnega okolja poročajo, da Nature 2000 ne pozna, druga polovica iz mestnega okolja poročajo, da Nature 2000 pozna. Na območju Nature 2000 flivijo 26,7 odstotkov anketirancev iz kmekega okolja s podeffelskega pa jih flivijo 20 odstotkov. Območja Nature 2000, kjer flivijo anketiranci s

podobnega okolja, so Luče in Grče, območja Nature 2000, kjer živijo anketiranci iz kmekega okolja pa so Krnica, Dobrovlje in Grče.

Iz podobnega 20 %, 40 % s kmekega in 50 % anketirancev iz mestnega okolja ve, da je po Naturi 2000 zaštetih 36 % slovenskega ozemlja. Iz podobnega okolja je 10 % anketirancev, 30 % s kmekega in 40 % iz mestnega okolja odgovorila pravilno, da se Ptičji in Habitatni direktivi nanašata na Naturo 2000.

Iz podobnega in mestnega okolja 20 % anketirancev in 26,7 % iz kmekega okolja je odgovorila pravilno, da sta konfliktni dejavnosti turizem in kmetijstvo. 6,7 % anketirancev s podobnega in mestnega ter 18,3 % iz kmekega okolja vedo, da so predvidene kazni za vožnjo z motornimi vozili v območju Nature 2000.

Iz mestnega okolja 50 % anketirancev in 56,7 odstotkov s podobnega okolja dobi največ informacij o Naturi 2000 preko sredstev javnega obveščanja. 33,3 % iz kmekega okolja dobi največ informacij o Naturi 2000 preko sredstev javnega obveščanja in od prijateljev ter sorodnikov.

7 VIRI

Council directive of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources. 91/676/EEC.
<http://ec.europa.eu/environment/water/water-nitrates/directiv.html> (16. maj, 2009)

Direktiva Sveta z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto fluvialnih ptic (79/409/EGS)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:01:31979L0409:SL:PDF>
(16. maj, 2009)

Direktiva sveta z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto fluvialnih in rastlinskih vrst
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:SL:PDFSL:PDF>
(16. maj, 2009)

Eler K., Bati F. 2004. Natura 2000 in kmetijstvo. V: Novi izzivi v poljedelstvu. Matefi ob Savi 12 ó 13 dec. 2004. Tajnik A., Čeh B.(ur.).Ljubljana, Biotehniška Fakulteta, Oddelek za agronomijo: 108 ó 114

Izvajanje Nacionalnega programa varstva okolja. Agencija Republike Slovenije za okolje.
<http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/poro%C4%8Dila/poro%C4%8Dila%20o%20stanju%20okolja%20v%20Sloveniji/npvo.pdf> (oktober, 2008)

Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano. Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 ó 2013.
http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/saSSo/PRP_2007-2013/PRP30maj/prp3105/PRP19jun07/PRP16jul07/PRP25jul07/1PROGRAM_RA_ZVOJA_PODE.pdf (16. maj, 2009)

Ministrstvo za okolje prostor in energijo, Agencija Republike Slovenije za okolje. Poročilo o kakovosti podzemne vode aluvijalnih vodonosnikov v letih 2001 in 2002.
http://www.arso.gov.si/vode/podzemne%20vode/publikacije%20in%20poro%C4%8Dila/Aluvijalni_2001in2002.pdf (15. maj, 2009)

Odlok o plovnem režimu na reki Savinji s pritoki. Ur. l. RS št. 27/91
<http://ljubno.si/obcina7.php?stran=predpisi> (15. oktober, 2008)

Operativni program za varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje za obdobje 2004-2008
http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/okolje/varstvo_okolja/operativni_programi/operativniprogram_nitrati.pdf (16. maj, 2009)

Register zavarovanih območij. 2008.

http://kazalci.arso.gov.si/kazalci/index_html?Kaz_id=192&Kaz_naziv=Natura%202000&Sku_id=32&Sku_naziv=varovana%20obmo%C4%8Dja&tip_kaz=1#KAZALEC_TOP (15. oktober, 2008)

Skoberne P. 2002. Pregled stanja biotske pestrosti v Sloveniji. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor in Agencija Republike Slovenije: 97 str.

Skoberne P. 2004. Strokovni predlog za omrežje Natura 2000. Proteus, 66: 9 ó 10

Suštin J. 2004. Pomen nitratne direktive za slovenskega kmeta. V: Novi izzivi v poljedelstvu. Zbornik ob Savi 12 ó 13 dec. 2004. Tajnik A., Čuh B.(ur.). Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo: 20 ó 26

Uradni program U.2004 Z Naturu 2000 postaja Evropa obljubljeni dežela za živali in rastline, (15. april 2004)
<http://www.vecer.si> (15. oktober, 2008)

Uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla na podlagi 18. člena. Ur. l. RS št. 86/96 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200135&stevilka=2049> (16. maj, 2009)

Uredba o prepovedi vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju. Ur. l. RS št. 16 ó 800/1995 in spremembe Ur. l. RS št. 41 ó 1964/2004.
http://www.policija.si/portal/szj_prikaz_det.php?id=2074 (9. januar, 2009)

Zakon o varstvu okolja na podlagi 49. člena. Ur. l. RS, 32/93

Zakon o vodah. Ur. l. RS, št. 67/02

ZAHVALA

Za pomoč in strokovne nasvete pri izdelavi diplomskega dela se zahvaljujem mentorici prof. dr. Marini Pintar ter somentorici doc. dr. Majdi Čerini Isteni .

Zahvaljujem se tudi vsem izbranim anketirancem, ki so skrbno odgovarjali na anketna vprašanja.

Posebna zahvala velja moji stari mami, ki mi je omogočila tudi .

PRILOGA A

ANKETNI VPRAŠALNIK

POZNAVANJE PREDPISOV S PODROČJA VARSTVA OKOLJA V CELJSKI REGIJI

1. Spol:

- 1- moški
- 2- ženski

2. Velikost kraja, kjer živite :

- 1- Hiša na samem, zaselek ali vas do 50 prebivalcev.
- 2- Vas 51- 500 prebivalcev.
- 3- Naselje s 501-5000 prebivalci.
- 4- Mesto z najmanj 5000 prebivalci.

3. Ime kraja, v katerem živite: _____

4. Živite v:

- 1 - Enostanovanjski hiši.
- 2 - Dvojku, vrstni hiši, večstanovanjski hiši.
- 3- Bloku, stolpnici.

5. Katerega leta ste rojeni?

6. Katero najvišjo stopnjo izobrazbe ste dosegli?

- 1- Največ Osnovno šolo.
- 2- Poklicno šolo.
- 3- Srednjo šolo.
- 4- Višja šola ali več.

7. Koliko članov ima vaše gospodinjstvo? I I I

POZNAVANJE ZAKONA O VODAH:

8. Ali poznate Zakon o vodah?

- 1- Da, zelo dobro.
- 2- Da, dobro.
- 3- Da, srednje dobro.
- 4- Da, slabo.
- 5- Ne, sploh ne poznam.

9. Kaj po vašem mnenju ureja Zakon o vodah?

- 1- Klimatske razmere.
- 2- Preprečevanje zaraščanja obvodnih površin.
- 3- Odločanje o rabi pitne vode.
- 4- Upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami.

10. Katera področja od naštetih po vašem mnenju ureja Zakon o vodah? (moglih je več odgovorov)

- 1- Celinske vode.
- 2- Podzemne vode.
- 3- Priobalna zemljin.
- 4- Upravljanje z vodnimi objekti.

11. Katera področja od naštetih (po vašem mnenju) obravnava Zakon o vodah? (moglih je več odgovorov)

- 1- Turizem.
- 2- Industrijo.
- 3- Kmetijstvo.
- 4- Posamezna gospodarstva.
- 5- Vlado.

12. Kdo naj bi po vašem mnenju upravljal Zakon o vodah? (moglih je več odgovorov)

- 1- Nevladne organizacije.
- 2- Društva.
- 3- Turistne organizacije.
- 4- Turizem.
- 5- Kmetijstvo.

13. Ali po vašem mnenju zakon opredeljuje vodo kot javno dobrino?

- 1- Da.
- 2- Ne.

14. Kakšen izraz se po vašem mnenju uporablja pri opredelitvi "raba vode"?

- 1- Komasacija.
- 2- Koncesija.
- 3- Hidroregulacija.
- 4- Lokacijska informacija.

15. Kaj menite, na katerih področjih se zahteva dovoljenje za posebno rabo vode? (možnih je več odgovorov)

- 1- Ribogojnice.
- 2- Industrija.
- 3- Namakanje.
- 4- Energetski objekti.
- 5- Vodni porti.
- 6- Ribolov.
- 7- Javni vodovod.

16. Kje dobivate informacije o Zakonu o vodah? (možnih je več odgovorov)

1. V sredstvih javnega obveščanja.
2. V kmetijskih svetovalnih službah.
3. Pri prijateljih, sorodnikih.
4. Kot član v kmetijskih organizacijah.

NITRATNA DIREKTIVA

17. Ali poznate Nitratno direktivo?

- 1- Da, zelo dobro.
- 2- Da, dobro.
- 3- Da, srednje.
- 4- Da, slabo.
- 5- Ne, sploh je ne poznam.

18. Kaj po vašem mnenju določa Nitratna direktiva? (možnih je več odgovorov)

Način gnojenja z mineralnimi gnojili
Dovoljeno količino nakupa mineralnih gnojil
Način gnojenja z fluvialnimi gnojili
Program za varstvo voda pred onesnajenjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje

19. Katerega leta smo (po va-~~em~~ mnenju) v Sloveniji sprejeli Nitratno direktivo?

- 1- 2004.
- 2- 2003.
- 3- 2000.

20. Katere omejitve (po va-~~em~~ mnenju) postavlja Nitratna direktiva pri gnojenju z gnojevko in gnojnico?

- 1- Reliefne.
- 2- Vremenske.
- 3- asovne.
- 4- Prostorske.
- 5- Lastninske.

21. Prosim, povejte mi, kje po va-~~em~~ mnenju ni dovoljeno gnojenje z gnojevko in gnojnico? (mofnih je ve odgovorov)

1. Na gozdnih zemlji- ih.
2. V mestnih parkih.
3. Na vodovarstvenih obmojih.
4. Na stavbnih zemlji- ih.
5. Na tleh, prekritih s snežno odejo.

22. Kakšno mejno koncentracijo nitrata (po va-~~em~~ mnenju) določa Nitratna direktiva v podtalnici?

1. 25 mg NO₃/l.
2. 50 mg NO₃/l.
3. 60 mg NO₃/l.
4. 45 mg NO₃/l.

23. Kje v Sloveniji je (po va-~~em~~ mnenju) po Nitratni direktivi ve ob utljivih območjih?

- 1- V vzhodni Sloveniji.
- 2- V zahodni Sloveniji.
- 3- V južni Sloveniji.
- 4- V Celi Sloveniji.

24. Kje dobivate informacije o Nitratni direktivi?

- 1- V sredstvih javnega obveščanja.
- 2- V Kmetijskih svetovalnih službah.
- 3- Pri prijateljih, sorodnikih.
- 4- Kot član v kmetijskih organizacijah.

NATURA 2000

25. Ali poznate Naturo 2000?

- 1 ó Da.
- 2 - Ne pojdi na vpr. 27.

26. Ali živite na območju Nature 2000?

- 1 ó Da.
- 2 ó Ne.

27. Koliko odstotkov Slovenskega ozemlja sodi v zaščiteno območje Nature 2000 v Sloveniji ?

- 1 - 40 % celotnega ozemlja.
- 2 - 30 % celotnega ozemlja.
- 3 - 24 % celotnega ozemlja.
- 4 - 36 % celotnega ozemlja.

28. Na katero direktivo se najbolj nanaša Natura 2000? (mofnih je več odgovorov)

- 1 ó Na Habitatno direktivo.
- 2 ó Na Ptičjo direktivo
- 3 ó Na Nitratno direktivo
- 4 ó Na Slovenski kmetijski okoljski program (SKOP).

29. S katero dejavnostjo prihaja Natura 2000 (po vašem mnenju) najpogosteje v konflikt? (mofnih je več odgovorov)

- 1- S turizmom.
- 2- S kmetijstvom.
- 3- S raziskovalno dejavnostjo.
- 4- S lovstvom.

30. Za katere dejavnosti v območju Naturo 2000 so (po vašem mnenju) predvidene kazni? (mofnih je več odgovorov)

- 1- Kmetijstvo.
- 2- Lovstvo.
- 3- Vofnjo z motornimi vozili.
- 4- Trganje cvetja.
- 5- Nabiranje gob.

31. Kje dobivate informacije o Naturi 2000? (mofnih je ve odgovorov)

- 1- V sredstvih javnega obveščanja.
- 2- V kmetijskih svetovalnih službah.
- 3- Pri prijateljih, sorodnikih.
- 4- Kot član v kmetijskih organizacijah.